

แนวทางการลดต้นทุนผลิตของการปลูกข้าว

Guidelines for Management of Production Costs for Rice Planting

พิกุล พงษ์กลาง

บทคัดย่อ

ชาวนาเป็นอาชีพเกษตรกรที่มีความสำคัญอันดับต้นๆของประเทศไทย เนื่องจากข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดในสังคมเกษตรกรไทย โดยในการผลิตข้าวนั้นมีต้นทุนการผลิตที่เกี่ยวข้อง คือ วัตถุประสงค์ในการปลูกข้าว ประกอบด้วย ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย และค่ายาปราบศัตรูพืช ที่ใช้ในการเพาะปลูก ค่าแรงงานทางตรงในการปลูกข้าว คือ ค่าจ้างแรงงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการปลูกข้าวโดยตรง โดยค่าแรงงานในการปลูกข้าวยังหมายรวมถึง ค่าจ้างเหมาเครื่องจักรทางการเกษตร เช่น รถไถนา รถปลูกข้าว และรถเกี่ยวข้าวด้วย และค่าใช้จ่ายการผลิตในการปลูกข้าว ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตร ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าเสื่อมสภาพของอุปกรณ์ค่าเช่าพื้นที่ในการเพาะปลูกและค่าภาษีที่ดินที่ทำการเพาะปลูก เมื่อการผลิตข้าวในปัจจุบันของชาวนาได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการปลูกแบบพอมิพอกินไปเป็นการปลูกเพื่อการแข่งขันทางการตลาด ดังนั้นชาวนาจึงให้ความสำคัญต่อแนวทางในการลดต้นทุนผลิตที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การผลิตที่ชาวนาจะได้รับกำไรสูงสุด

คำสำคัญ: แนวทาง ต้นทุนผลิต การปลูกข้าว

Abstract

Peasant farmers are a priority of the country since rice is the most important crop in Thailand. In rice planting, the production costs involved are allotted to direct materials such as the rice seeds, fertilizer and pesticides. Meanwhile, direct labor costs are wages paid at the rice paddy for the planting and harvesting of rice. In addition, the labor cost includes the operation of rice machinery and agricultural vehicles such as tractors and harvesters. The cost of production overhead in rice farming, on the other hand, includes the cost of electricity, fuel bills, maintenance and repair of equipment, rental of land, and land taxes. Today, rice farming has changed from being a self-supporting industry to something grown for market competition. Thus, the farmers must focus on ways to reduce the costs of production in order to get maximum profits.

Keywords: Guidelines, Production Cost, and Rice Planting

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาราคาข้าวตกต่ำที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา นับเป็นข่าวร้ายจากราคาข้าวที่สร้างความเดือดร้อนต่อชาวนาเป็นอย่างมาก ส่งผลให้รัฐบาลต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้ครอบครัวและสามารถเยียวยาความเดือดร้อนให้กับชาวนาผู้ซึ่งประกอบอาชีพสำคัญอันดับต้นๆที่มีส่วนในการสร้างรายได้หลักสู่ประเทศ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ของไทยปลูกข้าวเป็นพืชหลักมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ดังนั้นข้าวจึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดในสังคมเกษตรกรของประเทศไทย

สาเหตุของปัญหาราคาข้าวตกต่ำนั้นมาจากปัจจัยภายในประเทศ รวมทั้งภาวะตลาดส่งออกที่ไม่เอื้ออำนวย ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกประเทศนับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ปัญหาราคาข้าวตกต่ำแก้ไขได้ยากขึ้น เนื่องจากข้าวเป็นสินค้าเกษตรตามฤดูกาลเมื่อมีผลผลิตเกินความต้องการจึงเก็บไว้ในปริมาณสูงทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากปริมาณการส่งออกแล้วพบว่าในปัจจุบันข้าวไทยอยู่ในสถานะดาวร่วงของภูมิภาคอาเซียนเนื่องจากมีผู้ผลิตประเทศอื่นในภูมิภาคเข้ามาร่วมค้ามากขึ้นทั้งประเทศเวียดนามที่เป็นผู้ค้ารายใหญ่ของโลกรวมทั้งประเทศกัมพูชาและเมียนมาร์มีการขยายตัวด้านการค้าข้าวอย่างก้าวกระโดดขณะที่ประเทศคู่ค้าสำคัญในภูมิภาคอาเซียนของไทยอย่างฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซียเริ่มมีนโยบายลดการนำเข้าข้าวโดยส่งเสริมให้ปลูกข้าวบริโภคเองในประเทศรวมถึงประสิทธิภาพการผลิตข้าวของประเทศไทยค่อนข้างต่ำแต่มีต้นทุนสูง ชาวนามีจำนวนเงินเหลือน้อย เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน (เบญจวรรณ วงศ์คำ, 2557) แต่อย่างไรก็ตามจุดแข็งของไทยก็คือการมีองค์ความรู้ในการค้าข้าวจากประสบการณ์ในการเป็นแชมป์ผู้ส่งออกข้าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 (อิสริยา นิตินัทพรภากาศ บุญญศิริ, 2554) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการก้าวสู่การเป็นประเทศการค้าพาณิชย์ โดยไทยต้องเพิ่มประสิทธิภาพด้านการลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับ

เกษตรกรชาวนา ซึ่งการเพิ่มรายได้จากการปลูกข้าวนั้นไม่จำเป็นต้องเพิ่มราคาขายผลผลิตในตลาด เนื่องจากตลาดมีกลไกที่สลับซับซ้อน โดยเฉพาะพืชที่มีการขายและตั้งราคาในตลาดโลกอย่างข้าว (นวลละออง อรรถรังสรรค์, 2558) การพยายามกำหนดราคาตลาดเป็นสิ่งที่ทำได้ยากหรือทำไม่ได้เลย ซึ่งหากเราต้องการปรับราคาขายขึ้นแต่คู่แข่งไม่ปรับราคาตามจะส่งผลให้สูญเสียตลาดให้กับคู่แข่งซึ่งเกิดขึ้นในอดีต ดังนั้นการผลิตข้าวจึงขึ้นอยู่กับ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลดต้นทุนเพื่อทำให้ได้ปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยการลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวที่สำคัญ เป็นการใช้นโยบายลดปัจจัยการผลิตของชาวนา คือ ลดการใช้ปุ๋ย ลดการใช้ยาฆ่าแมลง ลดค่าจ้างในการทำนา และลดการใช้เมล็ดพันธุ์ ซึ่งปัจจุบันชาวนาต้องพึ่งพาการซื้อเมล็ดพันธุ์จากบริษัทเอกชนที่เข้ามาผูกขาดทางการตลาดและโฆษณาว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ดี ดังนั้นถ้าชาวนาสามารถลดต้นทุนในส่วนดังกล่าวข้างต้นได้ จะส่งผลให้ชาวนาสามารถกำหนดแนวทางในการบริหารต้นทุนการผลิตและนำข้อมูลไปประกอบการวางแผนทางการเงินและตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การกู้ยืมเงิน หรือการขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกเป็นการวางแผนการดำเนินงานเพื่อไม่ให้เสียผลประโยชน์จากการลงทุนตลอดจนสร้างความมั่นใจในการลงทุน ดังนั้นในเรื่องการลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ของชาวนาถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ข้าวของไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของการทำอย่างไรให้ชาวนาใช้ประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจตามหลักการบัญชีต้นทุนเพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตที่แท้จริง และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจต่อการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนะเกี่ยวกับแนวทางการลดต้นทุนผลิตของการปลูกข้าวภายใต้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้ชาวนา

และผู้สนใจทั่วไปได้ทราบและสามารถกำหนดแนวทางในการลดต้นทุนผลิตได้อย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพนำมาซึ่งกำไรที่ชวาวน่าควรจะได้รับเพื่อความอยู่รอดของชวาวนาต่อไป

นิยามของต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต (Production cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมทางการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ดี มีคุณภาพ ตามความต้องการของลูกค้า ดังนั้นต้นทุนการผลิตจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงาน เพราะเมื่อต้นทุนเพิ่มขึ้นย่อมมีผลทำให้กำไรลดลง โดยผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ต้นทุนให้ถูกต้องเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2557) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อสรุปให้ทราบถึง

1. ต้นทุนการผลิต ตลอดจนต้นทุนขาย (Cost of goods sold) ประจํางวดเพื่อวัดผลการดำเนินงานของกิจการ

2. การสะสมข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณมูลค่าสินค้าคงเหลือ (Inventory evaluation) ได้อย่างถูกต้อง หรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

3. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและควบคุมเพื่อการตัดสินใจ (Planning and control) ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถดำเนินธุรกิจอย่างมีแบบแผนและบรรลุเป้าหมายตามความต้องการของธุรกิจ ในที่สุดนอกจากนี้ข้อมูลทางบัญชีต้นทุนยังจะช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความผิดพลาดหรือจุดบกพร่องในการดำเนินธุรกิจและหาทางกำหนดวิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างทันท่วงที

4. เครื่องมือที่ผู้บริหารเลือกใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ (Decision making) เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จและได้กำไรสูงสุด

ปัจจัยของต้นทุนการผลิต

ปัจจัยของต้นทุนการผลิต มีดังนี้ (สมทรง คำชาย, 2559)

1. วัสดุดิบ (Materials) วัสดุดิบถือเป็นส่วนประกอบหลักในการผลิตสินค้า ซึ่งต้นทุนที่เกี่ยวกับการใช้วัสดุดิบในการผลิตสินค้า สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1.1 วัสดุทางตรง (Direct materials) หมายถึง วัสดุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตและสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าปริมาณและต้นทุนเท่าใด รวมทั้งจัดเป็นวัสดุดิบส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น

1.2 วัสดุทางอ้อม (Indirect materials) หมายถึง วัสดุดิบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อมกับการผลิตสินค้า แต่ไม่ใช่วัสดุดิบหลักหรือวัสดุดิบส่วนใหญ่ โดยปกติแล้ววัสดุดิบทางอ้อมอาจจะถูกเรียกว่า “วัสดุโรงงาน” ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตชนิดหนึ่ง

2. ค่าแรงงาน (Labor) หมายถึง ค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างหรือคนงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าโดยปกติค่าแรงงานสามารถจำแนกได้ ดังนี้

2.1 ค่าแรงงานทางตรง (Direct labor) หมายถึง ค่าแรงงานต่าง ๆ ที่จ่ายให้แก่คนงานหรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรงรวมทั้งเป็นค่าแรงงานที่มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับค่าแรงงานทางอ้อมในการผลิตสินค้าหน่วยหนึ่ง ๆ และจัดเป็นค่าแรงงานส่วนสำคัญในการแปรรูปวัสดุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป

2.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect labor) หมายถึง ค่าแรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในการผลิตสินค้า ซึ่งค่าแรงงานทางอ้อมเหล่านี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายการผลิต

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing overhead) หรือค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory overhead) หรือโสหุ้ยการผลิต (Manufacturing burden) หรือต้นทุนผลิตทางอ้อม (Indirect cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าซึ่งนอกเหนือจากวัตถุดิบตรง และค่าแรงงานทางตรง โดยปกติรายการที่รวมไว้ในค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อมและค่าใช้จ่ายการผลิตอื่นที่เกี่ยวข้องกับโรงงานและเครื่องจักร เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา ภาษีทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นในโรงงาน

ในมุมมองของกรรมาธิการเกษตร ต้นทุนการผลิตถือเป็นหัวใจสำคัญของการเกษตร ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรหลายรายยังมีความสับสนในเรื่องของต้นทุนการผลิต เนื่องจากต้นทุนการผลิตมีมูลค่าสูงขึ้นเรื่อยๆทำให้เกษตรกรไม่สามารถบริหารจัดการตัวเองได้ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยการผลิต ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เครื่องมือการเกษตร ฯลฯ ที่มีการเปลี่ยนแปลงพลิกผันไป ทำให้เกษตรกรไม่สามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสำคัญและเกี่ยวข้องต่อการลดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าว โดยเมื่อเกษตรกรทราบราคาสามารถจำแนกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามปัจจัยดังกล่าวข้างต้นได้ ชาวนาจะสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุนผลิตของการปลูกข้าวให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรรมาธิการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559)

การบริหารต้นทุน

การบริหารต้นทุนหรือการจัดการต้นทุน (Cost management) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับองค์กรซึ่งการบริหารต้นทุน หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในการสร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ โดยเน้นการใช้ต้นทุนในการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เพื่อนำองค์กรไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบโครงสร้างต้นทุนของสินค้าหรือบริการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อสามารถบริหารต้นทุนและวางกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อ

ทราบโครงสร้างต้นทุนของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว ผู้บริหารก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ด้านราคารวมทั้งนำมาใช้ในการบริหารต้นทุนการผลิต ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ต้นทุนประเภทต่าง ๆ และหาแนวทางการลดต้นทุนเชิงกลยุทธ์ (ดวงมณี โกมารทัต, 2551) ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรวิธีการบริหารต้นทุน มีดังนี้

1. การคำนวณหารายละเอียดต้นทุนทั้งหมด โดยเริ่มจากการรวบรวมจัดทำรายละเอียดข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ที่เป็นต้นทุนและจำเป็นต้องใช้สำหรับการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นต้นทุนคงที่หรือต้นทุนผันแปร เช่น ค่าจ้างพนักงาน ค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้า ค่าวัตถุดิบ ค่าเช่าสำนักงาน ค่าไฟฟ้าและน้ำประปา

2. พยายามลดต้นทุน โดยพิจารณาจากรายละเอียดค่าใช้จ่ายและจำนวนเงินของต้นทุนประเภทต่างๆที่รวบรวมได้

3. ค้นหาทางเลือกพิเศษเพื่อลดต้นทุนอีกครั้ง ซึ่งเมื่อได้จำนวนต้นทุนสุทธิแล้ว ให้พยายามหาแนวทางในการลดต้นทุนโดยให้ผู้ประกอบการพยายามตัดทอนลดรายจ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไปเพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนอันเกิดจากความต้องการที่เกินพอดีของผู้ประกอบการได้เป็นจำนวนมากด้วย

4. นำต้นทุนสุทธิขั้นสุดท้ายมาคำนวณ ซึ่งหลังจากที่ลดต้นทุนด้วยการตัดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นออกไปแล้ว ผู้ประกอบการจะได้ต้นทุนที่ถือว่าต่ำที่สุดออกมาเรียกว่า "ต้นทุนสุทธิ" ซึ่งผู้ประกอบการต้องนำเอาต้นทุนสุทธิที่ได้มาใช้ในการตัดสินใจตั้งราคาขาย ค่าโฆษณาจุดคุ้มทุนและผลกำไร รวมทั้งใช้ประกอบการวางแผนทางการตลาดและการออกแบบสร้างแผนทางธุรกิจที่เหมาะสมต่อไป

ในการบริหารกิจการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฝ่ายบริหารต้องจัดหาทรัพยากรต่างๆเช่น บุคลากร โรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆไว้ล่วงหน้า หากกิจการสามารถใช้ทรัพยากรเหล่านี้ได้เต็มที่โดยไม่มีกำลังผลิตว่างหรือกำลังผลิตเหลือก็แสดงว่ากิจการได้ใช้ทรัพยากร

เหล่านี้ย่อมมีประสิทธิภาพแต่ในทางตรงข้ามหากมีทรัพยากรเหลือมากเกินไปหรือไม่ได้ใช้ทรัพยากรที่จัดหามาอย่างเต็มที่แสดงว่าได้เกิดความสูญเสียเปล่าและสิ้นเปลืองขึ้นในการดำเนินงาน (วัลลภ บัวขุม, 2552) ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีการพัฒนาระบบต้นทุนเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ (ดวงมณี โกมารทัต, 2554)

1. ต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Base Costing) เป็นระบบต้นทุนเพื่อการบริหารที่มีการคิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายเข้าไปในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิต โดยอาศัยความสัมพันธ์ของตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุน แล้วจึงคิดต้นทุนนั้นเข้าไปในสิ่งที่จะคิดต้นทุน หลักการพื้นฐานที่สำคัญของต้นทุนฐานกิจกรรม คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิตได้ก่อให้เกิดต้นทุนและกิจกรรมนั้นได้ถูกใช้ไปในสิ่งที่จะคิดต้นทุน ซึ่งฝ่ายบริหารสามารถนำต้นทุนฐานกิจกรรมที่คำนวณได้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางด้านต้นทุนและการพัฒนากิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่องเพื่อลดความสูญเสียเปล่าหรือกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่าต่อไป (วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และ อธิรุส วัฒนาศุภโชค, 2545)

2. การบริหารต้นทุนกิจกรรม (Activity Base Management) เป็นแนวทางมุ่งการจัดการต่อกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงมูลค่าที่ส่งมอบสู่ผู้ซื้อและสร้างผลกำไรให้กับผู้ขาย การบริหารต้นทุนกิจกรรม คือ การบริหารโดยเน้นกิจกรรม พยายามลดกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าหรือกิจกรรมที่ไม่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นแก่องค์การและพยายามส่งเสริมกิจกรรมที่มีคุณค่าหรือสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นให้กับองค์การให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการบริหารต้นทุนกิจกรรมจึงรวมถึงการวิเคราะห์ตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุน การวิเคราะห์กิจกรรมและการวัดผลการปฏิบัติการ การบริหารต้นทุนกิจกรรมจะถูกใช้สำหรับการติดตามค่าใช้จ่ายการผลิตและต้นทุนทางอ้อมที่เกิดจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้กับการผลิตนั้น

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว

ข้าวเป็นพืชประเภทหญ้าที่มีความสำคัญและมีคุณประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์มากทุกวันนี้คนไทยประมาณ 3,000 ล้านคน บริโภคข้าวเป็นอาหารหลักประจำวันและนอกจากนั้นข้าวยังสามารถนำมาทำเป็นอาหารหวานชนิดต่างๆได้อีกด้วยดังนั้นข้าวจึงเป็นพืชที่มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์มานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2556)

การจำแนกประเภทของพันธุ์ข้าว

พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกในประเทศไทยปัจจุบันสามารถแบ่งได้ตามลักษณะดังนี้

1. แบ่งตามสภาพพื้นที่ปลูก ดังนี้

1.1 ข้าวไร่ (Upland rice) เป็นข้าวที่ใช้ปลูกในพื้นที่ที่ไม่มีน้ำขังมีสภาพเช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่คือบนพื้นที่เนินสูงการปลูกข้าววิธีนี้จึงต้องใช้น้ำฝนเพียงอย่างเดียวเนื่องจากที่ดอนไม่มีน้ำขังและไม่มีการชลประทานพื้นดินที่ปลูกข้าวไร่จึงแห้งและขาดน้ำทันทีเมื่อสิ้นฤดูฝน ดังนั้นการปลูกข้าวไร่จะต้องใช้พันธุ์ข้าวที่มีอายุสั้นโดยปลูกในต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ในปลายฤดูฝน ให้ผลผลิตเฉลี่ย 25 – 30 ถังต่อไร่

1.2 ข้าวนาสวน (Lowland rice) เป็นข้าวที่ปลูกอยู่ในพื้นที่ที่มีระดับน้ำตั้งแต่ 5 - 10 เซนติเมตรจนถึงพื้นที่ที่มีระดับน้ำลึกไม่เกิน 80 เซนติเมตร ข้าวนาสวนส่วนใหญ่ปลูกโดยวิธีปักดำและให้ผลผลิตเฉลี่ย 30 ถังต่อไร่ การปลูกข้าวนาสวนแบ่งเป็น ดังนี้

1.2.1 ข้าวหน้าน้ำฝน เป็นข้าวที่ปลูกในฤดูนาปีอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติพันธุ์ข้าวที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองหรือข้าวที่มีการคัดพันธุ์มาจากข้าวพันธุ์พื้นเมือง ข้าวพันธุ์นี้มีคุณภาพเมล็ดดีแต่มีต้นสูงและล้มง่าย

1.2.2 ข้าวนาชลประทานเป็นข้าวที่ปลูกในเขตชลประทานปลูกได้ทั้งนาปีและนาปรัง พันธุ์ข้าวที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ข้าวที่พัฒนาขึ้นมาใหม่และจะให้ผลผลิตสูงในการทำนาที่ใช้ปุ๋ยเคมี

1.3 ข้าวนาเมืองหรือข้าวขึ้นน้ำหรือข้าวฟางลอย

(Deep waterfloating rice) เป็นข้าวที่ปลูกอยู่ในพื้นที่ที่มีระดับน้ำตั้งแต่ 50 เซนติเมตรขึ้นไป จนถึง 3 – 4 เมตร และพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีระดับน้ำประมาณ 1 – 2 เมตร ข้าวนาเมืองส่วนใหญ่จะปลูกโดยวิธีหว่านข้าวแห้ง หรือที่ชาวนาเรียกว่าหว่านสำรวย โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 20 – 30 ถังต่อไร่

2. แบ่งตามฤดูปลูก ดังนี้

2.1 ข้าวนาปีหรือข้าวไวต่อช่วงแสง (Photoperiod sensitive varieties) เป็นพันธุ์ข้าวที่มีช่วงเวลาของการออกดอกที่แน่นอนเป็นข้าวที่ปลูกในฤดูนาปีเท่านั้น ข้าวชนิดนี้จะออกดอกตรงตามฤดูกาลเพราะต้องการช่วงแสงจำเพาะเพื่อการออกดอก โดยไม่ว่าจะปลูกข้าวพันธุ์นั้นเมื่อใด ก็จะออกดอกในช่วงเดือนตุลาคมเท่านั้น

2.2 ข้าวนาปรังหรือข้าวนาฤดูหรือข้าวไมไวต่อช่วงแสง (Photoperiod insensitive varieties) เป็นพันธุ์ข้าวที่ออกดอกตามอายุกับเกี่ยวของข้าวโดยไม่ขึ้นอยู่กับช่วงแสงมีอายุการเก็บเกี่ยวแน่นอนปลูกได้ดีในฤดูร้อนเพราะมีช่วงแสงมากกว่าฤดูอื่นเมื่อมีอายุครบถึงระยะเวลาออกดอกข้าวพันธุ์นี้จะออกดอกได้โดยไม่ต้องอาศัยช่วงแสงเป็นตัวกำหนดทำให้ข้าวชนิดนี้สามารถปลูกได้ตลอดปี แต่เกษตรกรมักจะเรียกว่าข้าวนาปรังถึงแม้จะปลูกได้ทั้งในฤดูนาปีที่อาศัยน้ำฝนและในช่วงฤดูแล้งที่ต้องอาศัยน้ำชลประทาน โดยพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรใช้ปลูกในปัจจุบันมีทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว

3. แบ่งตามประเภทการบริโภคหรือประเภทของเนื้อแป้งในเมล็ดข้าวสาร ดังนี้

3.1 ข้าวเหนียว (Glutinous or waxy rice) เป็นข้าวที่มีเมล็ดข้าวสารสีขาวขุ่น เมื่อนึ่งแล้วจะได้ข้าวสุกที่จับตัวติดกันเหนียวแน่นและมีลักษณะใสนิยมนบริโภคกันมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 ข้าวเจ้า (Nonglutinous rice) เป็นข้าวที่มีเมล็ดข้าวสารใสเมื่อข้าวสุกจะมีสีขาวขุ่นและร่วนกว่าข้าวเหนียวและข้าวเจ้าแต่ละพันธุ์เมื่อหุงสุกแล้วจะมีความเหนียวแตกต่างกัน นิยมนบริโภคในภาคกลางและภาคใต้

การทำนา

การทำนา หมายถึง การปลูกข้าวและการดูแลรักษาต้น

ข้าวในนาตั้งแต่ปลูกไปจนถึงการเก็บเกี่ยวซึ่งการทำนามีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การเตรียมดิน ดังนี้

1.1 การไถตะเป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นาเมื่อไถตะจะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่างได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศ ออกซิเจน และเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืช โรคบางชนิด การไถตะจะเริ่มทำเมื่อฝนตกครั้งแรกในปีฤดูกาลใหม่ หลังจากไถตะจะตากดินเอาไว้ประมาณ 1 – 2 สัปดาห์

1.2 การไถแปร เป็นการช่วยพลิกดินที่กลบขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่ และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง

1.3 การคราดเพื่อเอาเศษวัชพืชออกจากพื้นที่นาและย่อยดินให้มีขนาดเล็กลงอีกจนเหมาะแก่การเจริญของข้าวทั้งยังเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ เพื่อสะดวกในการควบคุมและการดูแลให้น้ำ

2. การปลูก แบ่งเป็น 2 วิธี คือ การปลูกด้วยเมล็ดโดยตรง ได้แก่ การทำนาหยอดและนาหว่าน ส่วนการเพาะเมล็ดในที่หนึ่งก่อนแล้วนำดินอ่อนไปปลูกในที่อื่น ๆ ได้แก่ การทำนาดำ และนาโยน

3. การเก็บเกี่ยวหลังจากที่ข้าวออกดอกหรือออกรวงประมาณ 20 วันชาวนาจะเร่งระบายน้ำออกเพื่อเป็นการเร่งให้ข้าวสุกพร้อมๆกันและทำให้เมล็ดมีความชื้นไม่สูงเกินไปจะสามารถเก็บเกี่ยวได้หลังจากระบายน้ำออกประมาณ 10 วัน ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเก็บเกี่ยว เรียกว่า ระยะเวลาปลับปลิง คือ สังเกตที่ปลายรวงจะมีสีเหลืองกลางรวงเป็นสีทองอ่อนการเก็บเกี่ยวในระยนี้จะได้เมล็ดข้าวที่มีความแข็งแรงมีน้ำหนักและมีคุณภาพในการสี

4. การนวดข้าว หลังจากตากข้าว ชาวนาจะขนข้าวมาในลานนวด จากนั้นก็นวดเอาเมล็ดข้าวออกรวง บางแห่งใช้แรงงานคนบางแห่งใช้วัวหรือควายยาแต่ปัจจุบันมีการใช้เครื่องนวดข้าวมาช่วยในการนวด

5. การเก็บรักษา เมล็ดข้าวที่นวดผิดท่าความสะอาดแล้วควรตากให้มีความชื้นประมาณ 14% จึงนำเข้าเก็บในยุ้งฉางที่มีสภาพอากาศถ่ายเทได้สะดวกสามารถขนส่ง

ได้สะดวกและเมล็ดข้าวที่จะเก็บไว้ทำพันธุ์ต้องแยกจากเมล็ดข้าวบริโภคและควรมีป้ายบอกวันบรรจุซื้อพันธุ์เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้

ต้นทุนของการปลูกข้าว

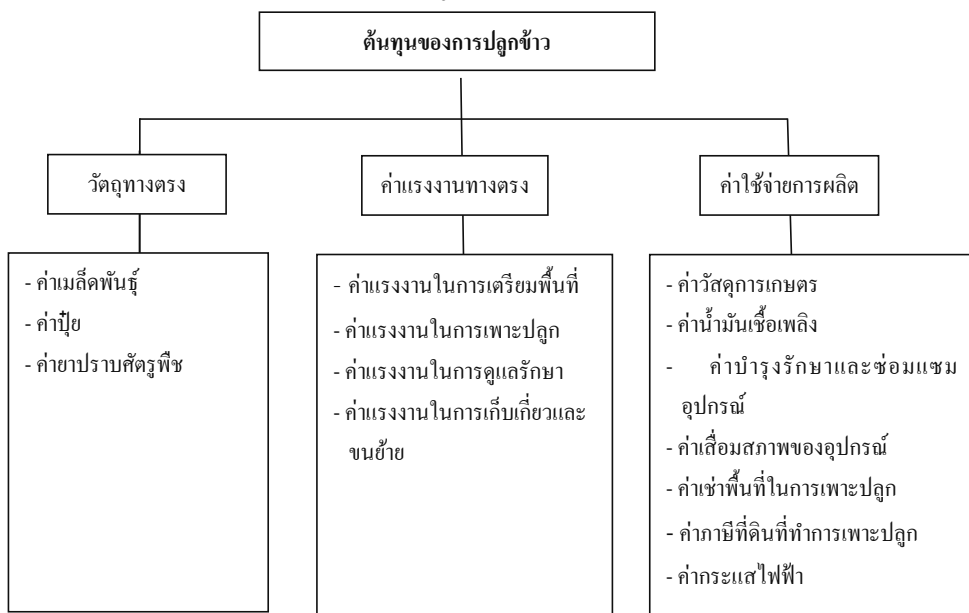
ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของประเทศไทยการปลูกข้าวเป็นอาชีพสร้างรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งวิธีการปลูกข้าวของชาวนาไทยเปลี่ยนไปจากที่เมื่อก่อนชาวนาหนึ่งคนต้องทำทุกอย่างตั้งแต่ไถนํ้าเทือกไปจนถึงเกี่ยวข้าว กลายมาเป็นทำเองบางส่วนและจ้างคนอื่นอีกบางส่วน กระทั่งปัจจุบันแทบจะเป็นการจ้างคนอื่นทำทุกขั้นตอน ดังนั้นต้นทุนของการปลูกข้าวจึงเป็นปัจจัยหลักที่ชาวนาต้องให้ความสนใจ ดังนี้ (พิบูลพงษ์กลาง, 2559)

1. วัตถุประสงค์ในการปลูกข้าว คือ ส่วนประกอบหลักที่ใช้ในการปลูกข้าว ถือเป็นส่วนสำคัญในการผลิตซึ่งสามารถชี้ได้ชัดว่าใช้ในกระบวนการปลูกข้าวเป็นจำนวนเท่าใดและสามารถคำนวณมูลค่าต่อการผลิตข้าวหนึ่งหน่วยได้โดยง่ายวัตถุประสงค์ในการปลูกข้าวประกอบด้วย ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย และค่ายาปราบศัตรู

พืช ที่ใช้ในการเพาะปลูก

2. ค่าแรงงานทางตรงในการปลูกข้าว คือ ค่าจ้างแรงงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการปลูกข้าวโดยตรง และสามารถคำนวณมูลค่าได้ง่าย เริ่มตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นกระบวนการผลิตค่าแรงงานในการปลูกข้าว ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเตรียมพื้นที่ ค่าแรงงานในการเพาะปลูกค่าแรงงานในการดูแลรักษาค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและขนย้าย โดยค่าแรงงานในการปลูกข้าวยังหมายรวมถึง ค่าจ้างเหมาเครื่องจักรทางการเกษตร เช่น รถไถนา รถปลูกข้าว และรถเกี่ยวข้าว เพื่อดำเนินการดังกล่าวข้างต้นด้วย

3. ค่าใช้จ่ายการผลิตในการปลูกข้าว คือ ค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ในการปลูกข้าวและค่าแรงงานทางตรงในการปลูกข้าว ค่าใช้จ่ายการผลิตในการปลูกข้าว ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตร ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าเสื่อมสภาพของอุปกรณ์ ค่าเช่าพื้นที่ในการเพาะปลูก และค่าภาษีที่ดินที่ทำการเพาะปลูก

แผนภาพที่ 1 ต้นทุนของการปลูกข้าว

ต้นทุนของการปลูกข้าว เป็นหนึ่งในปัญหาที่น่าสนใจของชาวนาในปัจจุบันที่สูงขึ้นกว่าเมื่อก่อนไม่ว่าจะเป็นต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนแรงงานหรือแม้กระทั่งกระบวนการผลิตที่เปลี่ยนไปทำให้มีต้นทุนที่สูงขึ้นก็ตาม ซึ่งปัจจุบันต้นทุนต่อไร่อยู่ที่ประมาณ 5,000 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกซึ่งถ้าชาวนาสามารถกำหนดขนาดพื้นที่ที่เพาะปลูกอย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดกำไรสูงสุด อย่างไรก็ตามจากการสำรวจพบว่าชาวนาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวค่อนข้างน้อย โดยไม่ได้บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนที่เกิดขึ้นครบทุกรายการ บางรายการมีการจด แต่บางรายการไม่จด ดังนั้นหากชาวนาใส่ใจและต้องการลดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวให้สามารถอยู่รอดได้แล้ว ชาวนาควรให้ความสำคัญ ดังนี้ (พิกุล พงษ์กลาง, 2559)

แนวทางที่ 1 ต้องมีการจดบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายแบบง่ายโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ลงมือทำจนถึงวันที่จำหน่ายผลผลิตรวมทั้งจดบันทึกและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผลผลิตที่ได้เมื่อสิ้นสุดการทำเพื่อให้ตนเองสามารถนำข้อมูลที่ได้นี้มาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนได้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งสามารถตรวจสอบได้ว่าผลผลิตที่ได้มีกำไรหรือขาดทุนเท่าไร

แนวทางที่ 2 ต้องเพิ่มประสิทธิภาพด้านการลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งการเพิ่มรายได้จากการปลูกข้าวนั้นเกษตรกรไม่สามารถเพิ่มราคาขายผลผลิตในตลาดได้ อาจส่งผลให้สูญเสียตลาดให้กับคู่แข่งกันได้ ดังนั้นหลักประกันในการเพิ่มรายได้ของชาวนาไม่ใช่การกำหนดราคาขายเพราะข้าวเป็นผลิตผลทางการเกษตรที่ราคามีความเคลื่อนไหวตามความต้องการของตลาดโลก และราคาข้าวจะแตกต่างกันตามคุณภาพของข้าว ดังนั้นหลักประกันในการเพิ่มรายได้ของชาวนาจึงเป็นการลดหรือควบคุมต้นทุนการผลิตข้าว ซึ่งการลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิตมี 2 ส่วนที่สำคัญคือ ส่วนแรกเป็นการลดการใช้ปัจจัยการผลิตของชาวนา โดยใช้นโยบายลดคือ ลดการใช้ปุ๋ย ลดการใช้ยาฆ่าแมลง และลดค่าจ้างในการทำนา ส่วนที่สองนั้นเป็นการลดต้นทุนที่สำคัญของ

การทำนาอีกอย่างหนึ่งคือเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับกรณีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลออนใต้ นั้นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับเมล็ดพันธุ์แจกจากกรมการข้าวให้นำไปผลิตต่อเป็นเมล็ดพันธุ์เพื่อดำเนินการเพาะปลูกเองตั้งนั้นจากนโยบายลดดังกล่าวข้างต้นถ้าชาวนาสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ก็เท่ากับชาวนาสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้ จะส่งผลให้ชาวนามีโอกาสทำกำไรในการผลิตข้าวได้มากขึ้น

แนวทางที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการเป็นการมุ่งแก้ปัญหาภายในว่าจะจัดการบริหารงานอย่างไรจึงจะช่วยให้การปลูกข้าวได้ผลผลิตสูง ต้นทุนการผลิตต่ำ มีกำไรและสามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้ตามกระบวนการบริหารที่สำคัญโดยข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีกระบวนการจัดการที่ดีซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยกระบวนการที่สำคัญประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการดำเนินการให้เหมาะสม โดยจะต้องมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ รวบรวมข้อมูลเพื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นหาช่องทางในการแก้ไขปัญหาและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลายๆทางซึ่งการบริหารจัดการของเกษตรกรเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้มีพลังในการขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน และการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีความพร้อมในกระบวนการการสร้างสรรคความ คิดและนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในด้านการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพอย่างมั่นคงและยั่งยืน

แนวทางที่ 4 การเรียนรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนการผลิตและการบริหารต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าว จากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการรวมกลุ่มเกษตรกรชาวนาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อนำไปสู่แนวทางในการลดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวแต่ละปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ชาวนายังสามารถนำความรู้เทคโนโลยี การปลูกข้าวอย่างเหมาะสมไปบริหารจัดการและ ควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นที่เกิดขึ้นเพื่อลดต้นทุนการ ผลิตของการปลูกข้าวดังนี้ (อัจฉรัตน์ สุวรรณภักดี และ สายใจ วิบุรณพันธ์, 2555 และ พิกุล พงษ์กลาง, 2559)

1. การปรับเปลี่ยนวิธีการจากการจ้างคนอื่นทำ ทุกขั้นตอน ไปเน้นการพึ่งตนเองให้ได้ รวมทั้งมีการปรับ ทัศนคติของตนเองให้ทำงานบางอย่างโดยไม่ต้องไปจ้างคน อื่นเป็นการทำเองซึ่งสามารถดูแลได้ทั่วถึงกว่าการจ้าง คนอื่นส่งผลให้ต้นทุนค่าแรงงานถูกลงนำไปสู่กำไรที่มาก ขึ้น

2. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดีและมีคุณภาพ เหมาะสม กับพื้นที่ ในอัตราที่เหมาะสมทำให้มีผลผลิตมากขึ้น

3. ศึกษานักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อ เรียนรู้วิธีการในการจัดการไร่นาให้ถูกต้องตามหลัก วิชาการ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ

4. วิเคราะห์ดินเพื่อทราบความต้องการใช้ปุ๋ย เน้นการปรับปรุงหน้าดิน โดยการไถกลบตอซัง เร่งการผุ พังสลายตัว ไม่เผาฟาง นำมูลสัตว์มาใช้ประโยชน์ในการ ปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้มี ความจำเป็นในการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ส่งผลให้ต้นทุนที่ขึ้น มาแตกกอดีขึ้น แข็งแรง และมีความต้านทานโรค ส่งผล ให้ได้ผลผลิตมากขึ้น

5. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตในการใช้ ปัจจัยให้คุ้มค่า และระมัดระวังให้มากที่สุด ดังนี้

5.1 ตรวจสอบแปลงนาก่อนการใช้ปุ๋ยเคมี และ ควรใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมไม่ใส่เกินความ ต้องการของพืชและดินเพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองโดยเปล่า ประโยชน์

5.2 ตรวจสอบแปลงนาก่อนฉีดพ่นสารป้องกัน กำจัดศัตรูข้าวและฉีดพ่นให้ถูกวิธีและในปริมาณที่ เหมาะสม ควรใช้ร่วมกับสารชีวภาพ เพื่อรักษาสมดุล ธรรมชาติและประหยัดค่าใช้จ่าย

ดังนั้นชาวนาควรให้ความสำคัญต่อแนวทางการบริหาร จัดการที่เหมาะสมรวมทั้งคำนึงถึงปัจจัยด้านการผลิต เกี่ยวกับที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ ด้าน

การจัดการและดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณ ด้านการตลาดและด้านเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพยายาม แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้งควรมีการจดบันทึกข้อมูล เกี่ยวกับการผลิตเริ่มตั้งแต่ดำเนินการผลิตจนถึงการ เก็บเกี่ยวผลผลิตโดยศึกษาต้นทุนการผลิตอย่างเป็น ระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียม การขั้นตอนการดำเนินงานและขั้นตอนการติดตามและ ประเมินผลโดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการ วางแผนการดำเนินงานสำหรับตัดสินใจในอนาคต สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ และติดตามผลเป็นระยะตามแนวทางการบริหารจัดการ ที่วางไว้ (บุษบา อารีย์, 2555) เพื่อให้สามารถคาดคะเน เหตุการณ์ในอนาคตได้ตามกระบวนการบริหารที่สำคัญ ซึ่งข้อมูลที่สมารถตอบสนองความต้องการเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีกระบวนการจัดการที่ดีจะ ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต้อง มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้สามารถ ปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยที่พยายาม หาแนวทางที่ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดเพื่อให้ได้ กำไรมากที่สุดและคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและประโยชน์ ที่จะได้รับอย่างคุ้มค่าเพื่อนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างมี คุณภาพและยั่งยืนต่อไป

สรุป

บทความนี้นอกจากจะอธิบายถึงการจำแนกต้นทุน ตามลักษณะส่วนประกอบของการผลิตแล้วยังได้นำ แนวทางในการลดต้นทุนผลิตของการปลูกข้าวที่ได้ จากการวิจัยมาเสนอแนะเพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำไป ประยุกต์ใช้กับสภาพการดำเนินงานของตนเอง อย่างไร ก็ดีหากมีการนำแนวทางที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ร่วมกับความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลรวมทั้งการ ได้รับความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลรวมทั้งการ ในเรื่องการจัดการไร่นาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว จะทำให้ชาวนาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน การผลิตพื้นฐานได้อย่างถูกต้องและใช้เป็นเครื่องมือที่ จะสามารถนำไปสู่แนวทางในการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่ จำเป็นที่เกิดขึ้นและลดต้นทุนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สุดท้ายนี้ในมุมมองของผู้เขียนแนวทางการลดต้นทุนการผลิตถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกษตรกรชาวนาสามารถบริหารจัดการเพื่อการปลูกข้าวให้มีประสิทธิภาพนำไปมาสู่การเพิ่มผลผลิตและผลประโยชน์ในด้านอื่น ๆ สามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นซึ่งนำไปสู่การวางแผนทางการเงินว่าจะวางแผนอย่างไรประหยัดได้อย่างไรอันเป็นการสร้างรากฐานมั่นคงให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2556). เรื่องนำร่องเกี่ยวกับข้าว. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิทยบริการเพื่อส่งเสริมการเกษตรกรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการเกษตร.

ดวงมณี โกมารทัต. (2551). วิวัฒนาการทางบัญชีบริหาร. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 2(1), 55 - 67.

ดวงมณี โกมารทัต. (2554). การบริหารต้นทุน. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวลละออง อรรถรังสรรค์. (2558). กระบวนการสร้างเสริมการบริหารจัดการธนาคารข้าวและการลดต้นทุนในการผลิตข้าว กรณีศึกษา : บ้านหินปูน ตำบลเขว้าใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่, 7(4), 16 - 33.

บุษบา อารีย์. (2555). แนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพารา : พิษทางเลือกของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่, 4(5), 43 - 58.

เบญจวรรณ วงศ์คำ. (2557). ชุมชนท้องถิ่นกับการจัดการความรู้โดยอิสระ. กรุงเทพมหานคร: รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พิกุล พงษ์กลาง. (2559). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยพายัพ.

พิกุล พงษ์กลาง. (2559). การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ เมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่, 8(3), 102 - 117.

วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และ ธีรยุทธ วัฒนาศุภโชค. (2545). ระบบการบริหารต้นทุนกิจกรรมและระบบการวัดผลคุณภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัท ธรรมนิติเพรส จำกัด.

วัลลภ บัวชุม. (2552). การประยุกต์ใช้บัญชีบริหารในการบริหารธุรกิจรับเหมาก่อสร้างขนาดกลาง. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 3(1), 65-79. สมทรง คำชาย. (2559). การบัญชีต้นทุน. (พิมพ์ครั้งที่15). นครบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2557). การบัญชีต้นทุน 2. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.

อัจฉรัตน์ สุวรรณภักดี และ สายใจ วิบุรณ์พันธ์. (2555). การใช้เทคโนโลยีการปลูกข้าวและผลตอบแทนของเกษตรกรในศูนย์ข้าวชุมชน กรณีศึกษา : บ้านป่าอำเภอบ้านพะยอม จังหวัดพัทลุง. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, ฉบับพิเศษ, 11 - 18.

อิสริยา นิตินิตประภาศ บุญญะศิริ. (2554). ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตข้าวสารของประเทศไทยและเวียดนาม. วารสารพัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์, 5(1), 69 - 80.